

Dr. Gyimesi Tamás Ferenc
Helyettes Államtitkár részére

Iktatószám: XX-VFSZTFO/4/14/2021

Versenyjogi, Fogyasztóvédelmi és Szellemi Tulajdonjogi Főosztály
Igazságügyi Minisztérium
ügyintéző: dr. Baranyi Róbert
e-mail: maganjogi-hat@im.gov.hu

Tárgy: A szabadalmi törvény egyes rendelkezéseinek felülvizsgálatával kapcsolatos szövegjavaslatok visszamutatása – észrevételek Dr. Pethő Árpád szabadalmi ügyvivő, a MIE ügyvezető elnöke és a Danubia Szabadalmi és Jogi Iroda ügyvezetője részéről

Tisztelt Helyettes Államtitkár Úr!

A MIE elnöksége köszönettel vette kézhez a Minisztérium részéről a fenti tárgyban jegyzett, 2021. szeptember 21-én kelt levelét és annak mellékletében a Szabadalmi Törvény módosítására vonatkozó jogszabálytervezetet. Mivel a MIE elnökségének (és tagságának) az álláspontja nem egységes és álláspontunk szerint nem is egységesíthető minden vonatkozásban a tárgy szerinti szövegjavaslatokkal kapcsolatosan, egyesületünk azt a megoldást volt kénytelen választani, hogy az egyesület elnöksége valamennyi olyan tagjának írásos állásfoglalását elküldjük államtitkár úr részére, aki ilyen állásfoglalását határidőben az Elnökség rendelkezésére bocsátotta. A jogszabálytervezet jelenlegi szövegével kapcsolatosan cégcsoportunkon belül egyeztetett javaslataimat az alábbiakban kék színnel írva fogalmazom meg, a tervezet megfelelő részeihez illesztve, illetve a konkrét szövegjavaslatokat korrektúra-kiemeléssel illesztettem a szövegjavaslatba.

Köszönettel,

Dr. Pethő Árpád, szabadalmi ügyvivő

a MIE ügyvezető elnöke

a Danubia Szabadalmi és Jogi Iroda ügyvezetője

1. A találmányok szabadalmi oltalmáról szóló 1995. évi XXXIII. törvény módosítása

1. §

A találmányok szabadalmi oltalmáról szóló 1995. évi XXXIII. törvény (a továbbiakban: Szt.) 19. § (6) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(6) A kizárólagos hasznosítási jog nem terjed ki

- a) a magánhasználat céljából végzett, illetve a gazdasági tevékenység körén kívül eső cselekményekre;
- b) a találmány tárgyával kapcsolatos kísérleti célú cselekményekre;
- c) a találmány tárgyat képező ~~gyógyszer-termék~~ vagy a találmány tárgyat képező eljárással előállított ~~gyógyszer-termék~~ Európai Gazdasági Térség területén vagy harmadik országban történő forgalomba hozatalának engedélyezéséhez szükséges kísérletek és vizsgálatok céljából – az azokhoz szükséges mértékben – történő előállítására, használatára, raktáron tartására és az országba való behozatalára;
- d) orvos által rendelt gyógyszernek gyógyszer-tárban vény alapján történő alkalmi elkészítésére és az így elkészített gyógyszerrel kapcsolatos további cselekményekre.”

A javaslattal alapvetően egyetértek, de indokolatlannak tartom a jelenlegi szabályozás szerinti kivétel szűkítését, amely kivételbe jelenleg a növényvédőszer is beleértendő, nem csak a gyógyszerek.

2. §

Az Szt. 44. § (2) bekezdés c) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(A Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala hatáskörébe a következő szabadalmi ügyek tartoznak:)

- „c) a szabadalom megsemmisítése – kivéve, ha a szabadalom megsemmisítése iránti igényt a szabadalombitorlási perben eljáró bíróság előtt, a 104. § (1a) bekezdésben foglaltaknak megfelelően viszontkeresettel érvényesítik –,”

3. §

Az Szt. 80. §-a a következő (6) és (7) bekezdéssel egészül ki:

„(6) Ha a 104. § (1a) bekezdése szerinti, a szabadalom megsemmisítése iránti viszontkereset benyújtását követően a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala előtt – azonos vagy eltérő ténybeli alapon – a viszontkereset tárgyat képező szabadalom megsemmisítése iránti kérelmet terjesztenek elő, a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala az eljárást felfüggeszti a viszontkereset vonatkozásában lefolytatandó bírósági eljárás jogerős befejezéséig.

(7) A Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala a megsemmisítési kérelmet elutasítja, ha a megsemmisítés tárgyában a 104. § (1a) bekezdése szerinti, a szabadalom megsemmisítése iránti viszontkereset alapján azonos ténybeli alapon, azonos szabadalom megsemmisítése tárgyában a bíróság jogerős döntést hozott.”

4. §

(1) Az Szt. 104. §-a a következő (1a)–(1f) bekezdéssel egészül ki:

„(1a) A szabadalombitorlás miatt indított per alperese a szabadalom megsemmisítése iránt a perben eljáró bíróság előtt viszontkeresetet terjeszthet elő (a továbbiakban: megsemmisítési viszontkereset), ha

- a) álláspontja szerint a szabadalom vonatkozásában a 42. § (1) bekezdése szerinti megsemmisítési ok áll fenn, és
- b) a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala előtt azonos ténybeli alapon, ugyanannak a szabadalomnak a megsemmisítése iránt megsemmisítési eljárás nincs folyamatban és a megsemmisítés tárgyában jogerős döntés sem született, kivéve ha a megsemmisítési eljárás nem több mint hat hónappal a viszontkereset benyújtása előtt indult, és abban az SZTNH még nem tűzött ki tárgyalást – ebben az esetben a bíróság bármelyik fél kérelmére értesíti az SZTNH-t, hogy a megsemmisítési kérelem tárgyában a bíróság dönt. A bíróság felhívása nyomán az SZTNH köteles az ügy iratait a bíróságnak megküldeni, a megsemmisítési eljárást pedig megszüntetni.

A javasolt módosítás indoka az, hogy bizonyos pertípusok esetén (gyógyszerekkel kapcsolatos perek) esetében a gyakorlatban vélhetően meglehetősen ritkán lehetne a tervezetben jelenleg szereplő kizáró feltétel miatt viszontkeresetet indítani. Ennek az az oka, hogy bizonyos műszaki területeken a szabadalmasok jellemzően a bitorlási per megindítása előtt indítanak ideiglenes intézkedés iránti nemperes eljárást, amelyre válaszul az alperesek pedig a legtöbb esetben haladéktalanul megindítják a megsemmisítési eljárást az SZTNH előtt (más eljárési lehetőség nemzeti szabadalom esetén nincs, mivel a nemperes eljárásban viszontkereset nem nyújtható be). Vagyis az esetek nagy részében a tervezet jelenlegi 42.§ (1a) b) pontja az SZTNH előtt már megindított megsemmisítési eljárás miatt kizárná a viszontkereset benyújtását, és ezért az ilyen esetekben nem valósulhatna meg a gyakorlatban a kitűzött cél, szabadalombitorlás tárgyú perek gyorsabb lefolytatása. A probléma megoldására javasolt 6 hónapos időablak tapasztalataink szerint a gyakorlatban jól alkalmazhatóvá tenné a válaszkereset benyújtására a tervezet által létrehozott elvi lehetőséget, anélkül, hogy az SZTNH munkaterhét feleslegesen növelné, hiszen az SZTNH-t semmi sem kötelezné arra, hogy ebben a 6 hónapos kivárási időablakban érdemi munkát végezzen a megsemmisítési ügyekben.

(1b) Ha a megsemmisítési viszontkeresetet olyan perben terjesztik elő, amelyben a szabadalom jogosultja félként nem vesz részt, a viszontkeresetet előterjesztő alperesnek a szabadalom jogosultját alperesként perbe kell vonnia.

(1c) A szabadalombitorlás miatt indított perben eljáró bíróság a megsemmisítési viszontkeresetet visszautasítja, ha nem felel meg az (1a) bekezdés b) pontjában foglalt feltételnek.

(1d) Ha a szabadalombitorlás miatt indított per alperese igazolja, hogy ugyanannak a szabadalomnak a megsemmisítése iránt a per megindítását megelőzően megsemmisítési eljárást indított a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala előtt, a szabadalombitorlás miatt indított pert a megsemmisítési eljárás jogerős befejezéséig fel kell függeszteni.

(1e) A bíróság a megsemmisítési viszontkereset tartalmáról és benyújtásának időpontjáról – ha a megsemmisítési viszontkereset perfelvételre alkalmas vagy a bíróság intézkedése alapján alkalmassá vált – haladéktalanul tájékoztatja a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatalát. A megsemmisítési viszontkereset előterjesztésének tényét a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala a szabadalmi lajstromban rögzíti, annak bíróság általi elbírálását követően pedig törli.

(1f) Az elsőfokon eljáró bíróság a megsemmisítési vizontkereset tárgyában meghozott eljárást befejező jogerős határozatot – felülvizsgálati eljárás kezdeményezése esetén a felülvizsgálati eljárás és az annak alapján esetlegesen lefolytatandó eljárások befejeződését követően, felülvizsgálati eljárás kezdeményezése hiányában a felülvizsgálati kérelem előterjesztésére nyitva álló határidő elteltét követően – haladéktalanul megküldi a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatalának. A Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala a jogerős határozat alapján – amennyiben arról a határozat rendelkezik – bejegyzi a szabadalom részleges vagy teljes megsemmisítését a szabadalmi lajstromba.”

(2) Az Szt. 104. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) Szabadalombitorlás miatt indított perekben ideiglenes intézkedést – az ellenkező valószínűsítéséig – a Pp. 103. § (1) bekezdés d) pontja szerinti különös méltánylást érdemlő okból szükségesnek kell tekinteni, ha a kérelmező igazolja, hogy a találmány szabadalmi oltalom alatt áll, és ő a szabadalmas vagy olyan hasznosító, aki jogosult saját nevében fellépni a bitorlással szemben. Az ellenkező valószínűsítése során figyelembe kell venni az eset összes körülményeit, különösen azt, hogy ha ~~az alperes megsemmisítési vizontkeresetet terjesztett elő,~~ a szabadalmat a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala vagy az elsőfokon eljáró bíróság megsemmisítette, a Magyarországon is hatályos európai szabadalmat az Európai Szabadalmi Hivatal felszólalási osztálya megvonta, illetve azt az Európai Szabadalmi Szervezet másik tagállamában megsemmisítették. A különös méltánylást érdemlő ok fennállását megalapozó vélelemre vonatkozó rendelkezés nem alkalmazható, ha a szabadalombitorlás megkezdése óta hat hónap, illetve a kérelmezőnek a bitorlásról és a bitorló személyéről való tudomásszerzése óta hatvan nap már eltelt.”

Álláspontom szerint a vizontkereset benyújtása tényének privilegizálása az ideiglenes intézkedés szükségességét potenciálisan ellenvalószínűsítő körülmények között joggal való visszaélésre ad lehetőséget, és a peres felek közötti fegyveregyenlőség ellen hat. Vizontkeresetet benyújtani ugyanis, hasonlóan a megsemmisítési kérelemhez, akár minden alap nélkül is lehet, így önmagában a vizontkereset benyújtásának a pusztá ténye még semmilyen olyan tény nem tesz valószínűvé, amelyet ellenvalószínűsíthetné a kizárólagos szabadalmi jog azonnali védelmének szükségességét. Éppen ezért helyes, hogy az Szt. 104.§ (2)-ben pusztán a megsemmisítési eljárás megindításának ténye jelenleg sem, és a jelen módosítási javaslat szerint sem privilegizált körülmény, és semmilyen indok sincs arra, hogy ugyanez a körülmény kiemeltbb szerepet kapjon, pusztán amiatt, hogy más eljárási forma (vizontkereset) is rendelkezésre áll ugyanazon anyagi jogi igény (a szabadalom érvénytelensége) érvényesítésére. Ugyanaz a megsemmisítési kérelem nem lesz megalapozottabb attól, hogy nem az SZTNH, hanem a bíróság előtt érvényesítik. A fentiek miatt határozott álláspontom szerint e körben nem indokolt a jelenleg hatályos szöveg megváltoztatása.

(3) Az Szt. 104. §-a a következő (2a) bekezdéssel egészül ki:

„(2a) A szabadalombitorlás miatt indított perben elrendelt ideiglenes intézkedést az alperes kérelmére hatályon kívül kell helyezni, ha a per alapját képező

- a) szabadalmi oltalom megszűnt,
- b) szabadalmat ~~a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala határozatában vagy~~ a bíróság elsőfokú ítéletében teljesen vagy a bitorlást kizáró mértékben részlegesen megsemmisítette.”

Álláspontom szerint a b) alpontból elhagyandó az SZTNH határozatára történő utalás. Ennek oka az, hogy a háromfokú szabadalom-megsemmisítési eljárásokban (SZTNH majd két bírósági fok) gyakori az ellentétes döntés az SZTNH és az elsőfokú bíróság között. Így előfordulhat, hogy az SZTNH döntése alapján hatályon kívül helyezik az ideiglenes intézkedést a módosító javaslat szerint, majd az elsőfokú

bíróság szabadalmat fenntartó döntése nyomán annak újra helye lenne. Így az ideiglenes intézkedés indokolatlanná váló, időelőttinek bizonyult hatályon kívül helyezése sérti a felperesek és a köz érdekeit is, amennyiben az ideiglenes intézkedés a közbenső nem jogerős szabadalmi érvényességi fórumok döntéseitől függően hol hatályban van, hol nem. Javaslatom egyúttal megelőzi az indokolatlan megkülönböztetést azon eljárások között, ahol a megsemmisítés kérdésében az első döntést az SZTNH hozza, illetve ahol – az új szabályok szerint - vizontkereset alapján a bíróság.

(4) Az Szt. 104. §-a a következő (12a) bekezdéssel egészül ki:

„(12a) Ha a bíróság a per folyamán utóbb megállapítja, hogy az ideiglenes intézkedés elrendelésére okot adó kérelem megalapozatlan, a bíróság kérelemre kötelezi az ideiglenes intézkedés kezdeményezőjét az ellenérdekű félnek az ideiglenes intézkedés által okozott – a (13) bekezdés szerinti biztosíték összegét meghaladó – károk megtérítésére. A perben az ideiglenes intézkedés iránti kérelem megalapozatlansága különösen akkor állapítható meg, ha

- ~~a) a szabadalmat utólag megsemmisítik,~~
- b) a felperes cselekménye vagy mulasztása folytán az ideiglenes intézkedés hatályát veszti, ~~vagy~~
- ~~c) a bíróság megállapítja, hogy nem történt szabadalombitorlás és a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján, a bíróság megítélése szerint nem állt fenn annak közvetlen veszélye sem.”~~

Álláspontom szerint az Szt. 104.§ javasolt új (12a) pontjának a) és c) pontjai nem fogadhatók el, mivel azok ellentétesek az Európai Unió Bíróságának C-688/17. (Bayer) ítéletében foglaltakkal, különösen annak az ítéleti rendelkezést megfogalmazó 72. bekezdésével, amely szerint „A..2004/48/EK...irányelv 9. Cikk (7) bekezdését... úgy kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes az olyan nemzeti szabályozás .... amelynek alapján ... a bíróság úgy dönt hogy nem kötelezi az ideiglenes intézkedést kérelmező felet a ... károk megtérítésére, annak ellenére sem, hogy azt a szabadalmat, amelynek alapján ezen intézkedéseket kérelmezték és elrendelték, később megsemmisítették...”

Kifejezetten ellentétes továbbá a módosítási javaslat ugyanezen ítélet 52. bekezdésében foglaltakkal:

„Közelebbről, bár az ilyen kártérítés elrendelésére vonatkozó hatáskörük gyakorlása szigorúan azon előzetes feltételeknek van alárendelve, hogy az ideiglenes intézkedéseket vagy a kérelmező cselekménye, illetve mulasztása miatt kell hatályon kívül kell helyezni, vagy azok az előbbiek miatt nem alkalmazhatók, vagy pedig utóbb megállapításra kerül, hogy nem történt szellemi tulajdonjogi jogsértés, illetve nem is állt fenn annak veszélye, az a tény, hogy e feltételek valamely konkrét ügyben nem állnak fenn, nem jelenti azt, hogy a hatáskörrel rendelkező nemzeti bíróságoknak automatikusan és minden esetben kötelezniük kellene a kérelmezőt az alperes által az említett intézkedések miatt elszenvedett minden kár megtérítésére.”

A C-688/17. (Bayer) EUB ítélet tehát világosan olyan értelmezését adja a Jogérvényesítési Irányelv 9. § (7) bekezdésének, hogy az ott megnevezett feltételek és konkrétan a szabadalom utólagos megsemmisítése (ld. 72. bekezdés) nem jelentheti azt, hogy a nemzeti bíróságoknak automatikusan és minden esetben kötelezniük kellene a kérelmezőt az alperes által az említett intézkedések miatt elszenvedett minden kár megtérítésére. Ehhez képest a módosító javaslat pontosan ilyen

automatizmust irányoz elő azáltal, hogy összeköti az említett utólag beálló helyzeteket az ideiglenes intézkedés iránti kérelem megalapozatlanságával.

Álláspontom szerint ezért a tervezett (12a) bekezdés a) és c) pontja veszélyezteti a magyar és az uniós jog összhangját. Tovább, a rendelkezés ellentétes a miniszteri indoklással amely szerint „A módosítás eredményeként .... mód nyílik arra, hogy a bíróság az ügy valamennyi releváns körülménye és a felek magatartásának figyelembevételével, ...hozza meg döntését a „megfelelő kompenzációként” működő kártalanítás kérdésében”. A szabadalom megsemmisítésére tekintettel kötelezően elrendelendő kompenzáció éppen hogy elzárja a bíróságot attól, hogy az ügy valamennyi körülményét mérlegelje, azaz nemcsak az uniós de a magyar jogalkotói céllal is ellentétes.

A fentiekre tekintettel, álláspontom szerint a 48/2004/EK Irányelv 9. Cikk (7) bekezdésének esetleges pontos szószerinti átültetésén túl nem szükséges az Szt. további módosítása e tekintetben, mivel a magyar polgári jog szabályai alkalmassá teszik a bíróságokat arra, hogy az EUB által is említett körülményeket (felróhatóság, joggal való visszaélés) mérlegelje, és ezek alapján döntsön az esetlegesen felmerülő igényekről.

(5) Az Szt. 104. § (14) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(14) Az (5) bekezdés c) pontjában, a (6) bekezdésben és a (13) bekezdésben meghatározott biztosíték vagy ellenbiztosíték kiadására vagy visszaadására a Pp. biztosítékra vonatkozó rendelkezéseit kell alkalmazni azzal, hogy

- a) a bíróság – az ítélet mellett – az előzetes bizonyítás, illetve az ideiglenes intézkedés tárgyában hozott végzést hatályon kívül helyező vagy annak hatályvesztését megállapító végzésben is rendelkezhet a biztosíték vagy ellenbiztosíték visszaadásáról vagy kiadásáról,
- b) a (13) bekezdés szerinti biztosíték kiadásának a (12a) bekezdés szerinti kártalanítás elrendelése esetén is helye van.”

5. §

Az Szt. 115/U. §-a a következő (6) bekezdéssel egészül ki:

„(6) A 44. § (1) bekezdés c) pontjának, 80. § (6) és (7) bekezdésének, 104. § (1a)-(2a) bekezdésének, (12) és (14) bekezdésének a ... szülő 2021. évi ... törvény által megállapított szövegét a 2022. január 1. napját követően indult eljárásokban kell alkalmazni.”

2. Záró rendelkezések

6. §

Ez a törvény 2022. január 1-jén lép hatályba.

7. §

E törvény 1. §-a az Európai Parlament és a Tanács 2004/27/EK irányelvvel módosított emberi felhasználásra szánt gyógyszerek közösségi kódexéről szóló 2001/83/EK irányelvnek való megfelelést szolgálja.